UREDNIŠTVO I UPRAVA
u TRSTU, via Torre Bianca 21, I. p.
Telefon: broj 90-240

Pisma, rukopisi, nerasprodani brojevi i novac šalju se na naslov:
„Gore srca !"
PAŽIN - Sjemenište
i i i
TRST, via Torre Bianca 21 I. p.

GORE SRCA!

VJERSKI LIST ZA ISTRU.

Cijena za pojedini broj 4.— lira, u Jugoslaviji 2.— dinara.
Pretplata: za svaki mjesec 10.— lira u Jugoslaviji 5.— dinara.
Oglasi stoje 10.— lira za svaki milimetar visine u širini 1 stupca.

Godina I. br. 1. Izdaje: Književno društvo Sv. Mohora za Istru. Izlazi svakog 1. i 15. u mjesecu. U Trstu, dne 1. travnja 1946.

NAŠ NOVI LIST

Već smo pred više mjeseci počeli misliti na izdavanje jednog vjerskog lista za Istru. Napokon eto izlazimo sa prvim brojem pred našu javnost — nakon što smo dobili ne samo dozvolu za tiskanje od Savezničkih vlasti u Trstu, nego i dozvolu za širenje lista od naše Narodne vlasti u Istri i u Jugoslaviji.

Zadnji hrvatski tjednik «Istarski list», u Trstu prestao je izlaziti koncem god. 1930. Bio je ugušen od talijanske fašističke vlade. Sada — poslije 15 godina — počinje ponovno izlaziti hrvatski list u Trstu, a to su omogućili konačni poraz krutog fašizma i naše narodno oslobođenje, za koje je naš narod, pod vodstvom Narodno - oslobodilačkog Pokreta pridonio mnoge žrtve. Pred 15 i više godina bili su pokretači ovog lista sami pa su morali voditi u Istri takodjer gospodarski, kulturni i politički rad. Sada medjutim već obavljaju taj posao nove proširene sile. Tako su hrv. svećenici u Istri došli do mogućnosti da pruže svojemu narodu vjersko glasilo, koje je potrebno za usgajanje naroda u značajnosti, poštenju, ljubavi do istine i do bližnjega. Time će taj list takodjer polagati temelj za sretnu budućnost države. «Čovjek ne živi samo o kruhu», rekao je Isus, «nego o svakoj riječi, što dolazi iz usta Božjih» (Mat. 4, 4).

Ovaj je rat svojom strahotom teško uzdrmao takodjer moralne temelje ljudskog društva. Zadaća je našega lista takodjer da liječi u narodu moralne rane i da pomogne uzdizati ljudska srca iz nizine ljudskih strasti k nebeskoj vedrini kršćanske plemenitosti.

Naš je početak zbog silne skupoće i drugih poteškoća skroman. Ali uz pomoć naroda i prijatelja može da počne list «Gore srca!» izlaziti češkora svakih 10 dana ili čak svakih 7 dana. Zato treba da pomognemo to svoje glasilo širenjem i suradnjom. Držimo, da je to naša sveopća dužnost.

Uzdignimo svoja srca i dajmo se na posao!

UREDNIŠTVO.

Našim novim pretplatnicima

Ovaj broj našega lista šaljemo mnogima, naročito župnim uredima, koji ga nijesu naručili. Sve umoljavamo, da nam odmah javo, da li i kolike komade žele primati. Svim prijateljima i povjerenicima preporučujemo, da nadju nekoga, koji će list raspodijeliti bilo u kućama, i da nam, gdje treba, javo novo naslove, na koje bismo list slali. Gdje se ne nađe osoba, koja bi iz ljubavi do dobre stvari raspodavala list besplatno, ondje će povjerenik, dogovorno s našom Upravom, odrediti za raspodavača ili raspredavačicu nagradu prema broju raspačenih primjeraka.

Iz razloga praktičnosti ustanovili smo podružnicu Uredništva i Uprave u PAZINU i to u SJEMENIŠTU. Svatko iz zone B i iz Jugoslavije neka će onamo pošiljati dopise i druge rukopise, naručbe i novac za raspodane brojeve ili kao pretplatu. Onamo treba poslati što prije — na račun naše Uprave — takodjer nerasprodane komade, da ih uzmognu ondje dobiti oni, koji će ih još trebati, kao i kako treba onamo ili Upravi u Trstu javljati, ako bi koji broj stigao prekasno.

Obzirom na prekomjernu skupoću imat ćemo velikih poteškoća, da list uzdržimo. Zato se obraćamo na sve prijatelje lista, da nam pomognu raspodajom i suradnjom.

UPRAVA.

Život s crkvom

Korizma

Kako je smiješno, kad se čovjek drži oholo, kao da će za uvijek živjeti te možda psuje ljude i đavola, a kad tamo, prošlje nekoliko godina, možda i poslije nekoliko dana, istruhnut će njegove tijelo u crnoj zemlji. Sv. Crkva želi nas upozoriti vidljivim znakom, da danas jesmo, a sutra nijesmo. Zato nam svećenik na Pepelničnu srijedu pospe glavu pepelom govoreći: »Spomeni se, čovječe, da si prah i da ćeš se u prah pretvoriti«.

Usljed ratnih i poslijeratnih poteškoća zahtijeva od nas Crkva, da postimo još jedino na Pepelnicu i na Veliki petak. Ali uza sve to ostaje korizma vrijeme posebice odredjeno za post, pokoru, molitvu, milostinju i dobra djela. Te je posebno vrijeme milosti i spasenja. Crkva nam govori kod sv. mise na Pepelnicu: »Obratite se k meni svim srcem svojim postoći i plačući i tugujući! Razderite srca svoja... i obratite se ka Gospodinu, Bogu svojemu; jer je dobrostiv i milostiv, strpljiv i vrlo je njegovo milosrđe, nego pakost ljudska... Trubite u trubu na Sionu, posvetite post, saberite narod, posvetite općinu... Izmedju trijema i oltara neka plaču svećenici Gospodnji i neka reknu: »Oprosti, Gospodine, oprosti narodu svojem i nemoj da dodje pod sramotus.

Svaki je čovjek griješnik i zato treba da svatko čini pokoru. A post je, kao pokora najprikladniji. Zato nas Crkva poziva na nj i ovom pjesmom:

»Tajinstven vršeć običaj
Obdržavajmo svoj post.
Što četrdeset dana se
Već od starine postio.

Uzdržavajmo stoga se
U jelu, piću, riječima,
Snu, zabavi i budnitu
No osjetila pazimo.

Daj moć, da ludnje tjelesne
Uzdržljivošću marimo,
Da srca, grijeh odbacivši,
Ne dadu pasle strastima

Udjeli, Trojstvo blaženo
Podari, Bože jedini,
Da posti tvojim vjernima,
Donesu plod obilati. Amen.«

Doba muke

Vrijeme od Nedjelju Muke, koja se obično zove »Gluha nedjeljaz (ove godine dolazi 7 travnja) pa do Velike subote zove se Vrijeme ili Doba muke Isusove. U to nas vrijeme poziva Crkva, da mislimo na muku, koju je pretrpio Isus. Zato se u to doba svaki dan čita kod svmise iz Sv. pisma ono, što nam predočuje, kake se je odnosaj izmedju Isusa i židovskih poglavica sve više zaoštravao i kako je zatim Isus trpio sve do smrti na križu.

Isusovu muku moramo častiti, jer smo po njoj bili oslobodje i od grijeha i vječnog pogubljenja. Boga vrijedjaju i od njega se udaljuju pojedini ljudi, kad krše njegove zapovijedi. Osim toga su prvi ljudi kao roditelji i zastupnici čitavog čovječjeg roda grijehom odbili od Boga sve čovječanstvo kao takvo. Uvrede, nanesene beskraj o velikom Bogu, jesu beskrajno veliko zlo. Zato ih je mogla popraviti samo osoba, koja je bila u isto vrijeme Bog i čovjek, jer je po čovječjoj naravi mogla trpjeti, a po Božjoj je naravi imalo to trpljenje beskrajno visoku vrijednost. Iz tog je razloga došla Druga Božanska Osoba (Sin Božji) na zemlju, da se združi sa čovječjom naravi i da tako postane takodjer čovjek (pod imenom Isus). On je kao milosrdni Samaritanac pomogao nesretnom čovječanstvu. Svojom mukom dao je Vječnoj Pravdi beskrajnu zadovoljštinu. Tako je pomirio ljude s Bogom i otvorio im put do njega i time do nadnaravnog i vječnog gledanja i posjedovanja Boga, vječne i osekonačne Dobrote i Ljepote. U tomu je izvor blaženstva, koje je veće nego što bi odgovarale našoj naravi pa se zato zove nadnaravno ili vrhunaravno.

Isus je naš najveći dobročinitelj. Njegova nas muka napunja udivljenjem, milinom i zahvalnošću. On je utjeha za naše duše jer po njoj dobivamo oprštanje, čovjek skršen i raskajan osjeća se kao dijete, koje se je zbog pogreške i kazne najprije uplašilo od svoje majke, a poslije joj se je opet priblížilo i prilo uz njezine grudi. Zato mir i pouzdanje kao djeca: »Ja se kajem, Bože mili...«.

Gluha nedjelja

(dne 7 travnja).

Na »Gluhu nedjeljuz ili Nedjelju muke Isusove vidimo u crkvi sve križeve i slike zastrte ljubičastom kopronom za uspomenu, što se je Isus sakrio pred Židovima, da ga ne kamenuju.

U skladu s tim dogodjajem počinje to nedjelje sv. misa ovim riječima (iz 42 psalma): »Sudi mi, Bože, i vodi moju pravdu protiv bezbožnog naroda; izbavi me od nepravednih i lukavih ljudi, jer si Ti, Bože, krepost moja. Pošalji svoju svjetlost i svoju istinu, neka me izvedu na tvoju svetu goru i u tvoje šatore.«

U poslanici se čita o Kristu kao svećenikom svećeniku budućih dobara, koji »samoga sebe prinese Bogu neokaljana, da očisti našu savjest i da služimo Bogu«.

U evandjelju (po Ivanu, poglavje 8, rečenica 46 do 59) čitamo, kako je Isus rekao Židovima: »TKO OD ME OD VAS OKRIVITI ZA GRIJEH?« Medju svim odraslim ljudima na svijetu samo je Isus bio bez ljednog grijeha i pogreške. On je naime bio Bog. Zato je on pred hiljade Židovima: »VI ZATO NE SLUŠATE, JER NIJESTE OD BOGA«. Kao Bog je on oduvijek. Zato je i rekao »PRIJE NEGO JE ABRAHAM POSTAO JA JESAM«. — »TADA POGRABIŠE KAMENJE, DA BACE NA NJEGA, ALI SE ISUS SAKRI I IZAĐJE IZ HRAMA«.

Cvjetnica ili Uličnica

(dne 14 travnja).

Te se nadjelje ide iz crkve i natrag u nju u procesiji sa blagoslovljenim palminim ili maslinovim grančicama. Te nas sjeća, kako je Isus ulazio svečano u Jeruzalem. Zato se i pjevaju u opsjedu izmedju ostaloga ove riječi:

»Kad začu narod, da Isus dolazi u Jeruzalem, uzeše grane palmine i izidjoše mu ususret, a djeca klicahu govoreći: Ovaj je, koji ima doći na spasenje narodu. Ovaj je spasenje naše i otkupljenje Izraelovo. Kolik je on, kad mu Prijestolja i Gospodstva idu ususret!... Zdravo, Kralju sazdatelju svijeta, koji si došao, da otkupiš nas... Sina Božjega ustima slave narodi, i u slavu Kristovu grme kroz oblake glasovi: Hosana!... Slava čast i hvale ti, Spasitelju, Kralju, Kriste!«.

Na početku svete mise (u zalazu) čita svećenik: »Bože, Bože moj, pogledaj na me — zašto me ostavljaš? Uzdišem i daleko je od mene spasenje moje. Gospodine, ne udaljuj pomoći svoju od mene, pohiti mi na obranu!«

U poslanici čitamo, kako se je Isus ponizio do smrti i to do smrti na križu, za zato ga Bog uzvisi i dade mu ime, koje je nad svakim imenom«.

U evandjelju (po Mateju) čita se muka Isusova.

Veliki petak

(dne 19 travnja).

Taj je dan posebice posvećen muci i smrti Isusovoj. Pozivljući narod, da ponizno koljenas, mole svećenik u ime Crkve za crkvene poglavare, za preobraćenike, krivovjerce, raskolnike, Židove i nazarbošce. Zatim se otkriva raspelo pjevajući: »Evo drvo križa, na kojem je visjelo spasenje svijeta! Dođite, pokloniimo se je.

Dok se vrši klanjanje križu, pjeva se dirljiva pjesma: »Puče moj, što učinih tebi? Ili u čemu ožalostih tebe? Odgovori meni. Ja izvedoh tebe iz zemlje Egipatske, a ti si pripravio križ Spasitelju svome. — Sveti Bože! — Sveti jaki! — Sveti neumrli! — Smiluj nam se«...

Tog se dana kod sv. mise ne pretvara kruh u Tijelo i vino u Krv Isusovu, nego se svećenik pričešćuje svetom hostijom, posvećenom predjašnjeg dana. Zato se ta misa zove »suha misa«. Kad se ide uzeti k Božjem grobu sv. Tijelo, pjeva se pjesma o sv. Križu, koja počinje ovim riječima:

»Barjaci kreću Kraljevi,
Otajstvo Križa blješka se.
Na kojem život umrije
I smrću ljude oživi.«

Pjesma svršava ovim stihovima:

»O, zdravo križu, naše sva
U dane muke Gospodnje
Umnoži milost dobrima
I digni krivnju s grešnika.

Nek svaki duh veliča te,
Naš spase, sveti Trofice
Ti dijelilž križa plodovi,
I vječnu slavu podari nam. Amen.«

Na Veliki petak poslije podne (kao i dva predjašnja dana) pjevaju se u crkvama psalmi, sklitanjas i sedporira. Nadasve su nedostižive pjesničke ljepote »Plač Jeremije prorokas i njegova »Molitvas. Taj je židovski prorok vidio (oko god. 606 prije Krista), kako su Asirci osvojili i rizzerili grad Jeruzalem i hram u njemu. On je nastojao, da njegov narod sklopi savez sa Egiptom (Misirom), da bi si odatle mogao dobiti hranu i dobiti vojničku pomoć. Kad su Izraelci nosili kući kroz pustinju hranu, da bi se spasili od smrti, nagadali su ih razbojnici. A u isto vrijeme navaljivali su na njih Babilonci vojskom i vodili ih u ropstvo. Prerok Jeremija jadikovao je ovako u svojoj »Molitvi«, koja se čita na Veliki petak:

Spomeni se, Bože — što nas zadesi
pogledaj i vidi — našu sramotu!

Inostranci grabe — našu baštinu
i tudjinci hlape — naše kućišta.

Sirote smo, jadni — oco nemamo
majke su nam kao — tužne udove.

Ah sa novce vodu — svoju pijemo
i za plaću drvo — svoje primamo.

Otvorenje hrvatskog sjemeništa u Pazinu

Dne 11 prosinca prošle godine bilo je otvoreno u Pazinu, u zgradi »Djačkog doma«,hrvatsko sjemenište, prvo u povijesti Istre!

Hrvatski su sjemeništarci iz Istre morali polaziti pod Italijom i sve do ove školske godine srednjoškolske nauke u talijanskim sjemeništima u Kopru i Poreču gdje nijesu mogli nitj dobro naučiti svoj jezik niti upoznati kulturu i povijest Hrvatske i Jugoslavije. Hrvatski djaci riječki i zadarske biskupije (sa Cresa, Lošinja i ostalih istarskih otoka) moraju još i sada polaziti talijanska sjemeništa na Rijeci i u Zadru dotično sada u Lošinju, gdje djelomice čak i zaboravljaju svoj materinski jesik.

Prigodom otvorenja sakupilo se je mnoštvo naroda i svećenika, a došao je takodjer preuzv. tršćanski biskup dr. A. Santin, koji je misio i održao lijep govor u hrvatskom jeziku. Na početku je spomenuo kako je bilo smijelo u sadanje teško poslijeratno doba otvoriti sjemenište, kad svega nestaje, u vrijeme nesretne ljetine, uz opće poznatu nestašicu svećenstva, pri kojoj je tako teško organizirati vodstvo i profesorski zbor. Ali s poudjanjem u Božju pomoć sve su poteškoće sviladane i pazinsko sjemenište može ntožda već sada služiti u svemu kao uzor drugim sjemeništima u Primorskoj Krajini.

»Moćami zahvaliti«, rekao je biskup, »Jugoslavenskim vlastima, koje su povratile nekadanji konvikt, što tako postaje središtem plemenitih nauka i kršćanskog odgoja. Svakako je to plemenitj doprinos za dobro naroda i za vjerski procvat ove naše drage zemlje. Jedna požrtvovna skupina svećenika dala se je na posao odlučno i marljivo. Njima ide moja zahvalnost. Stanovništvo, koje je shvatilo da se ovdje radi o jednom pothvatu od kojega će biti odvisan napredak kršćanskog života, obrana vjere i katoličkog morala, spas njihovih duša, to jest očuvanje onih principa i onih duhovnih vrednota, od kojih zavisi njihova vremenita i vječna sreća, gleda s velikim pouzdanjem i poduševljenjem na taj smjeli pothvat«. Zatim je govorio biskup o važnosti sjemeništa, koje je preporučio djacima, vodstvu zavoda, profesorskom zboru, svećenstvu i narodu, a završio je ovim riječima: »Ostvarajući ovo sjemenište radimo mi za kršćansku obnovu naše zemlje, za pobjedu civilizacije. Zato je naše srce puno veselja, dok gledamo sa sigurnom nadom u budućnost. Danas sijemo, sutra će cvasti pruljeće koje će imati od Krista svijetlo, jakost i ime. Tako neka bude«.

Poslije mise zahvalio se je novi ravnatelj sjemeništa, vlč. g. Leopold Jurca, preuzv. g. biskupu i narodnoj vlasti, koju su ordje zastupali predsjednik J. N. O. F. Josip Šestan i Milutin Ivanušić, pročelnik prosvjetnog odjeljenja u Labinu. Prvi je od njih kaznije kod objeda održao vrlo lijep govor o potrebi da se uzgoji u što većem broju podmladak istarskog svećenstva, koji će promicati u narodu moral i poštenje.

Poslije sv.mise blagoslovio je biskup svećano sjemenišne prostorije, a poslije toga se je narod polagano razišao.

Hrvatsko je sjemenište u Pazinu sa čitavom nutarnjom osam-razrednom gimnazijom osnovano kao biskupsko sjemenište tršćansko - koparske biskupije, a pridružili su se u njemu takodjer hrvatski djaci porečko-puljske biskupije. Zbog slabog prijavljivanja u vrijeme ratnih godina imadii obie biskupije ondje samo 20 hrvatska djaka, ali naša je javnost i s tim brojem zadovoljna, a u par će se godina taj broj podvostručiti!

Ima nade, da će pazinsko sjemenište postati centralno sjemenište za čitavu Istru zajedno sa istarskim otocima, a možda i za Hrvatsko Primorje. U zgradi može učiti i stanovati 200 djaka.

Otvorenje je pazinskog sjemeništa od povjesne važnosti za Istru. Za nj treba da se brinu sve istarske župe, jer je ono zajedničko dobro svih zajedno.

Djački dom u Pazinu

Kako je došlo do gradnje «Djačkog doma»?

Kad je bila ustanovljena u Pazinu hrvatska državna gimnazija, morali su djaci stanovati kod privatnih obitelji, kod raznih »gospodarica« ili »gazdarica«, a to je često bilo na štetu njihova uzgoja. Da se tomu doskoči, počeo je odbor »Djačkog pripomoćnog društva u Pazinu« raditi oko toga, da podigne »Djački dom«. U tu svrhu obratio se je za pomoć na hrvatsku javnost, na razne dobrotvore i medju njima na biskupa Strosmajera, ali mu nije uspjelo sabrati više od 66.000 kruna. Od toga je bilo potrošeno za zemljište 20.000.- kruna, a za gradnju je ostalo samo 46.000 kruna.

Da bi se plemenita nakana oživotvorila priskoče je u pomoć tadanji krčki biskup dr. Mahnić. On je upravljao zakladom pok. biskupa Feretića pa je isposlovao od Sv. Stolice dozvolu, da smije upotrebiti tu zakladu za gradnju Djačkog doma u Pazinu, premda je u oporuci ostavio biskup Feretić čitavu svotu za gradnju sličnog zavoda u Krku. Tada je bila sklopljena pogodba izmedju biskupa Mahnica i »Djačkog pripomoćnog društva u Pazinu«. To je društvo dalo zemljište i 46.000.-, ukupno 66.000.- kruna, a zakladu Feretić 205.000.- kruna (tadanje zlatne vrijednosti). Pravo vlasništva imalo je pripadati obim ugovornicima razmjerno prema potrošenoj svoti. Prema vlastima bila je graditelj zaklada Feretić, jer je ona zatražila i dobila dozvolu za gradnju i za priključak na vodovod. Ona je dala izraditi nacrt i troškovnik (kod arhitekta Wernera) i sklopila pogodbu sa tvrtkom Zajc & Horn je je isplaćivala troškove za radnju i materijal.

Prema pogodbi imao je biti zavod pod crkvenom upravom i služiti u prvom redu uzgoju hrvatskog svećenstva za Istru (u kojoj je spadao i otok Krk). Ispočetka se je kanilo nazvati Djački dom imenom »Dobrilovac«, premda je novac, što ga je sakupio biskup Dobrila sa nakanom, da podigne sjemenište u Pazinu, bio potrošen poslije njegove smrti za djački konvikt u Trstu, a poslije, kad je taj konvikt bio prodan, za podignuće sjemeništa u Kopru, Biskupski Ordinarijat u Trstu (u vrijeme biskupa Nagela) se je glede Djačkog doma u Pazinu obvezao na to, da će uzdržavati u njemu 20 djaka.

God. 1912. blagoslovio je biskup Mahnić temeljni kamen »Djačkog doma« uz veliku svečanost. Tom je prigodom održao znameniti govor, u kojemu je kao temeljnu misao razvijao riječi iz Sv. Pisma: »Ako Gospodin ne gradi kuće, uzalud se trude oni, koji je grade«. Pod temeljni kamen je bila položena pergamena kao povijesna listina u hrvatskom i latinskom jeziku o postanku i svrsi Djačkog doma. Kasnije su tu listinu Talijani izvadili i uništile. Ali povijest nijesu mogli time uništiti.

Talijanska zapljena.

»Djački dom« bio je dograđen i na sreću pokriven prel samim početkom prvog svjetskog rata (mj. srpnja 1914). Zbog rata nije bilo moguće urediti taj zavod iznutra. Jedino vrata i prozori su bili nabavljeni. U takvom je stanju dočekao »Djački dom« talijanski okupaciju početkom studenog g. 1918. Kako talijanske vlasti nijesu dopuštale nikakvih hrvatskih škola, to nije bilo moguće niti »Djački dom« upotrebiti.

God. 1927 raspustile su talijanske vlasti »Djačko pripomoćno društvo u Pazinu«, a »Djački dom« sa okolnim zemljištem predale su talijanskoj Dobrotvornoj kongregaciji (Congregazione di Carità in Pisino). Za unutarnje uređenje i poćuć. stvo potrošila je Pazinska općina (hrvatski seljaci) 200.000.- lira, država 200.000.- lira, a pazinski talijanski konvikt od svoje pristednje 100.000.- lira. Kad je bila zgrada tako uređena, bio je prenesen u nju talijanski konvikt sa svrhom, da služi odnarodjivanju hrvatskih istarskih djaka kao protiutež Istarskom internatu u Karlovcu (kasnije u Zagrebu).

U vrijeme zadnjeg rata nastanili su se u »Djačkom domu« njemački vojnici, a poslije njih partizani. Usljed ratnih dogodjaja bilo je u zavodu sve opljačkano, prozori polupani, kljuke odnesene itd. Ostali su opet goli židovi.

Pod narodnom vlašću.

Naša narodna vlast je popravila krivicu, koju je učinila talijanska fašistička vlada vlasnicima i čitavom hrvatskom narodu u Istri. Dala je pobijeliti sobe i popraviti, koliko joj je bilo moguće, te ju je predala zajedno sa okolnim zemljištem hrvatskim istarskim sveučilištima i j. njihovoj studeškoj organizaciji »Zboru svećenika sv. Pavla za Istru« sa svrhom, da se ondje ustanovi hrvatsko sjemenište sa nutarnjom gimnazijom i da tako služi Djački dom svojoj prvotnoj svrsi. Odluku Oblasnog Narodnog Odbora za Istru potvrdila je Vojna Uprava Jugoslavenske Armije u Opatiji kao vrhovna okupacijska vlast nalogom o preimućnu uknjižbe, a biskup krčki, preuzv. gosp. dr. Srebrnić, se je kao upraviteli Feretićeve zaklade izjavio sporazumnim s time. Tako je omogućeno hrvatskom svećenikom pomlatku u Istri, da uči gimnazijske nauke kod kuće, u Istri, u svojem jeziku i da se uzgaja od svojih domaćih svećenika

«Danica» i «Istrančice»

Nedavno su izašle u Zagrebu dvije knjige kao redovita zajednička izdanja naših književnih društava «Sv. Jerolima» i «Sv Mohora». Prva je «Danica», koledar za god. 1946., a druga «Istrančice», istarske narodne pripovijetke, napisane od Vladimira Stronića, bivšeg urednika «Pučkog Prijatelja» i «Istarskog lista». Doskora imade stići kao treća knjiga Sv. Pismo novog zavjeta. «Danica» stoji sama za se 40.— lira, «Istrančice» 20.— L, a «Sv. Pismo» 50.— lira. Sve tri knjige zajedno stoje samo 100.— lira. Prve dvije knjige mogu se odmah dobiti u Pazinu i to u Sjemeništu, a treću će dobiti svi, koji plate, odmah kad stigne. Požurite se sa naručbom!

Molitvenik »Oče budi volja Tvojas.

Zadnje XIV. izdanje bilo je posve rasprodano već prošle godine. Novo XV. izdanje počinje se tiskati ovih dana u Trstu i to u 25 tisuća primjeraka.

Po vrstu naš bilu — gone umorne:
i kod zustanemo, — odmor ne dođu.

Ka Mistirskoj zemlji — ruke prušamo:
i k Astrakom kraju — glad da utikamo,

Grišiše nam oči — a sad nema ih:
mi nemamo jadni — sloće njihove.

Sad nama sluge — naše vladaju:
u njihovih ruku — nema spasenja!

Us životnu napast — hlieb si nosimo:
od straha pred oštrim — mačem pustinjskim.

Ispuca nam kolca — ko peć zemljana:
sbog silnih ulija — gladi užasne.

Na Stanu lene — osramotiše
i djevojke po svim — ljudskim mieštima.»

Crkva nisiloć i na nas nadodaje riječi:

»Jeruzaleme, Jeruzaleme, obrati se Gospodinu Bogu svome!«

Prorok je Jeremija pripisivao svu nasreću svojega naroda njegovim grijesima pa je zato i napisao ove riječi:

»Moga je naroda krivnja veća od Sodoma grešnog,
komu se ništa čuvo
kroz čiih mišica u njem.«

Ali ipak se je prorok Jeremija u onoj strašnoj nesreći ufao u Boga govoreći u svojem »Plaču«:

»Dobar je vjernima Gospod,
Duši, koja ga traži.

Dobar je onom, što čeka
pomoć od Gospoda svoga.

Dobar je onom, što nosi
jaram od svoje mladosti.«

Pastirsko pismo

tršćankog biskupa

Preuzv. g. biskup dr. Santin izložio je u svom pastirskom pismu svu bijedu, moralnu i materijalnu, u koju nas je strovalio taj strašni rat. Dao je smjernice kojih se mora držati svaki kršćanin, kako ne bi u tom posijeratnom metežu izgubio pravi put.

Na političkom kao i ekonomskom polju vladaju vrlo teške prilike. Nema medju ljudima bratstva, sloge, pravednosti ni solidarnosti.

»Što nam je dakle činiti? Zdvajati i povući se u tišinu te očekivati da se stvari promijene? To ne bi bilo kršćanski. »Ja pak želim predragi vjernici, upotrebiti svu poslanicu, da vam dadem neke upute te učinim neke opomene, i da vam pokažem vjerska čudoredna načela, koja se ne smiju zaboraviti u bilo kojem naćtu za obnovu«.

U utvrdjivanju odgovornosti za stanje, u kojem danas čovječanstvo čami, preuzv. biskup kaže »Potpuniji su nesretni prestupni nastojći, da se Crkva povuče u crkvene zgrade za vršenje bogoslužja. Smanjili su do najmanjega svaki utjecaj vjere na svakom polju, počevši od rada pa do zabave, i od štampe do državnih zakona. Onda smo pak vidjeli, kakva su si nova načela utirala put i kako su u znaku nove civilizacije, na mjesto Kristovog križa, bili stvoreni kncentracijonj logori«.

Crkva nije šutjela niti onda, kad su šutjeli oni, koji je danas optužuju. Ona je svoju dužnost uvijek i svagdje izvršavala.

U pismu se kaže dalje: »Ovuda je potrebno, da ne ostanemo mlitavi i da otvorimo oči te da radimo svijeno i odlučno. Mi hočemo obnoviti, a ne nasaviti sa ruševinom. Obnoviti na zdravom temelju. Ponovno podignuti zgradu, odobnu za sve, u kojoj je Bog naš otac. Blažen je narod, kojemu je Bog gospodar njegov«.

Zbog toga poziviše biskup svoje vjernike, da ne zaborave upoznati se sa istinom. »Radi toga vam preporučam, predragi vjernici, da nastojite upoznati izravno i jasno istine naše svete vjere, čudoredne propise, koji moraju voditi naš život i temeljna načela, koja moraju biti temelj obiteljske, staleške, državne i medjunarodne zajednice«.

U pastirskom pismu nije ispušteno važno mjesto, koje pripada čudorednju i kaže se: »Čudorednost, kao što i mir, ne može se dijeliti. Naravski ne postoji samo taj nered. Cjelokupna je savjest opustošena. Ipak zdrave snage to jest oni, koji još priznaju granice poštenja i nepoštenja, koji znaju da nema teže bolesti od one, što vrijedja Boga i razara životne niti i mogućnost medjusobnog povjerenja i skupnog življenja jednog naroda, još su mnogobrojni, dapače u većini.

O ljubavi moženo čitati ove lijepe riječi: »Moramo osim toga dati topline našoj sredini. Izaći smo iz rata sleđjeni srcem. Bolovi, borbe, razjedinjenja, nepravde, ogorčenja stvorila su leđeni atmosferu... Koliko smo puta kazali, ako se budemo ljubili, da ćemo se sporazumjeti. Jasno, nema drugog puta. Ako se budemo ljubili, naći ćemo točku, gdje se različita gledišta sjedinjuju u zajedničkom interesu. Ako se budemo ljubili, sjedinit ćemo snage za dobro svih. Ako se budemo ljubili, osjetit ćemo se braćom i bit ćemo kršćani. Ov.,] Če zakon procvasti ispod leda, gdje sa je zakopala studen sadanjeg vremena«.

Obitelji je također posvećeno mnogo uzvišenih misli. »Svi čete se složiti sa mnom, da će dobar dio uspjeha obnove biti zavisan od obitelji. Zdrava obitelj, čvrsta u tome da prija sredinu, koja je vjerski i čudoredno odgajati savjesti sinova, to je ono, što treba u ovaj čas, u kojem se postavljaju temelji jedne nove zajednice, koja ne smije poznavati zablude i strahote, koje smo mi prošli. Roditelji neka ostečaju svoju odgovornost. I ako je premalo kruha, neka nastoje oko dobrog odgoja svoje djece u kući i izvan kuće. Neka ih brane, neka ih vode, ali u prvom redu neka im daju lijep primjer. Previše imadž raspuštenih obitelji. Mladići neka dobro razmišljaju prije nego izaberu drugarica svog života, majku svoje djece«.

Pastirsko se pismo osvrće također na radnike te kaže: »Velika besposlnost bila bi ogromna nesreća. Izmad svih prepirka i prije drugih manje važnih pitanja potrebno je da se nastoji, kako bi svaki čovjek imao kuću, posao i svagdanji kruh.

Pastirsko pismo svršava ovim riječima: »Povratimo se Bogu punim srcem. Očistimo našu dušu... nemojte da otvrdnu srca vaša. A oni, koji uživaju njegovu milost, neka usrdnijom molitvom i svetijim životom isprose, da se skrati kušnja i da se otvore srca poljcajima. Duhe Svetoga, Vjernici znadu, da će obnova sretno uspjeti, ako ljudi na ovom teškom putu prihvate zakon Božji«.

Ljubav našega naroda

do pazinskog sjemeništa

Jednoga su dana Isus i apostoli vidjeli u Jeruzalemskom hramu neku siromašnu udovu, koja je dala za milostinju mali novčić. Bogatiji su ljudi bacali u škrinju veću svotu novaca, u nato reče Isus onima, koji su to gledali, da je siromašna udovica dala najveći dar, jer je dala sve što je imala, dok su drugi davali ono, što im je preostajalo.

Sveto evanđjelje nije zastarjelo, a malo ljudi, u kojima žive velike duše, i danas čine onako kako je radila siromašna udova u Jeruzalemu. U jednoj istarskoj župi kada je velečasni župnik govorio narodu, da će se u Pazinu ustanoviti sjemenište za hrvatske djake, došao je poslije te propovijedi pred svećenika jedan jugoslavenski vojnik, izvadio svoju novčarku te ju je ispraznio pred svećenikom govoreći: »Velečasni, neman više, ali to, što imam, od srca dajem, da se uzgajaju svećenici po srcu Isusovu«. Bilo je 35 lira i nekoliko centezima.

Kad se je započelo s čišćenjem zgrade, mnoge su se djevojke dobrovoljno odazvale. Medju njima našla se je jedna, slična jeruzalemskoj udovi, koja je htjela pokloniti sjemeništu najdraže, što je imala. Skinula je zlatni lančić i s onom ljepom djevojačkom stidljivošću kao da moli oproštenje, što ne može dati više, jednostavno je rekla: »Eto velečasni, za sjemenište, to je moja najdraža uspomena«.

Ljubav je dosjetljiva i kod pomaganja sjemeništa. Neki, koji nemaju nikakovih sredstava, ipak znadu naći načina kako da pomognu sjemenište. Jedan je malenj dječak postavio pticama kamene ploče i zv. »klubure« pa je tako lovio »drške« i »kšljekavce«, koje je poslije prodao, a dobitak od 50 lira darovao je sjemeništu. Drugi je marljivi dječak nakupao žita kršina pa je iz njih učinio čvrste četke, koje sada služe za čišćenje zgrade.

Divota je pred Bogom i pred ljudima s kolikom se brigom istarski narod zauzeo, u ovoj teškoj godini za sjemenište. Navelo smo samo nekoliko primjera. No ima toliko drugih požrtvovnih darova u hrani i u robi, koju su ljudi sebi otrgali i dali sjemeništu. Lanišće je jedna od najudaljenijih župa, ali sra njezinih župljana prate majčinskom ljubavi razvoj našeg sjemeništa. Preč. je mons. Josip Anić prvi, tako ganutljivim pismom, zaželio dobar napredak našem sjemeništu. Pismo je popratio darom od 10.000 lira i dvaju novih lijepih crkvenih misnih odijela. Lanišćani tisu zaostali za svojim pastirom. Sabrali su krumpira, repe, fažola, vune i sira, u svemu jedan voz hrane. Posebna hvala ide kod toga neumornoj Antoniji Milanović. Ona je jednom prigodom iz Lanišća do željezničke stanice, 13 kilometara daleko nosila na svojim ramenima i to po slabom vremenu 14 litara miljeka, da ga doprem; našim mladim sjemeništarcima u Pazinu. Isto tako donesla je drugom prigodom 13 kilograma hrane. Djevojačko društvo Srca Isusova iz Trviža sakupilo je više kilograma slanine, a tako i beramska župa i kapelanija Borut. Svi se ovi darovi bilježe, pa će ostati upisani i u povijesti našeg sjemeništa.

Troškovi oko uzdržavanja sjemeništa jako su veliki. Oko 70 osoba nije lako hraniti. Ni s Božjim blagoslovom, s ljubavlju i pomoći našega naroda, mi čemo započeto djelo uzgoja novih svećenika nastaviti i voditi iz pokoljenja u pokoljenje kao svetinju istarskih Hrvata.

Kraj ognjišta

Zimska večer. Kiša pljušti.
I urtiće vjetar ljuti.
Nema duše u svem selu,
Sve je mrtvo i sve suti

Al kraj ognja stisla se je
Družba malih golubića
S milom majkom, s čakom dobrim
Kao gnijezdo nježnih ptica.

U pokrajku baka sjedi
Pa kazuje stare priče,
A malahna unučad je
Pomno sluša, uti se miče.

Kaže priče pune čara
Što nadišu srca mlada:
»Tako, djeco, negda bješe,
drukčije je bome sada.«

Ognuj plamsa i pucketa
Pozlaćujuć lice svima.
Smijeh i šala razlijeću se
Usred mraka, usred dima.

Vjetar duva, pljušti kiša
U uzbuni tamne noći.
Sad će skoro i družina
Na počinak slatki poći.

Imenovanje novih kardinala

Jedan od najznačajnijih dogodjaja u novijoj povijesti katoličke crkve je imenovanje trideset i dvojice novih kardinala. Papa Pijo XII. izabrao ih je iz svih pet kontinenata, iz svih rasa i naroda. Izabrani su: von Preysing, von Galen, Fring (Njemačka); Spellman, Mooney, Stritch, Glennon (Amerika); Micara, Masalla, Bruno, Ruffini (Italija); Saliege, Roques, de Jullieville (Francuska); Arce y Ochotorena, Pla y Deniel, Parrado y Garcia (Španjolska); de Barros Camara, de Vasconcellos Motta (Brazilija); Agaglianian (Armenija); Sapieha (Poljska); Mac Guigan (Kanada); de Jong (Nizozemska); Gilroy (Australija); Caro Rodriguez (Čile); de Gonveia (Afrika, Mozambik); Arteaga y Betancourt (Havana); Guevara (Peru); Griffin (Engleska); Mindszenty (Madžarska), Caggiano (Argentina); Tien (Kina).

Odavna nije bio kardinalski zbor potpun. Tim izborom ispunjena su sva mjesta najviše crkvene hijerarhije. Svečano promaknuće novih kardinala, koje je održano u Rimu od 18 do 22 veljače, dogodjaj je, koji se ostati upisan ne samo u povijesti katoličke crkve već i u svjetskoj povijesti. Izborom novih kardinala bilo je papa potvrditi ecumenitet katoličke crkve. Dok s jedne strane u svijetu vidimo razjedinjeno i podijeljeno čovječanstvo, dotle gledamo s druge strane kako je katolička crkva, unitjuna nad zemaljskim taborima pobjedjenih i pobjedniteljа te okupila snagom svoje vjere sve narode istoka i zapada, sjevera i juga. Na sastanku kardinala u Rimu najviši crkveni predstavnici različitih naroda cijeloga svijeta pokazali su najbolje kako za katoličku crkvu ne postoje granice, ne postoji ovaj ili onaj narod, već cijeli svijet, svi narodi, sve rase i to svi ravnopravni, kako je nekoć isus i kako uči to katolička crkva kroz stoljeća.

U govoru, koji je papa održao prilikom sastanka kardinala, rekao je medju ostalim i ovo: »Crkva mora danas, više nego ikada prije, provoditi u život svoju misiju; ona mora naročito danas najenergičnije odbijati one uskogrudne i lažno shvaćanje, koje bi htjelo da je zatvori, stijeni i šutjivu, a njena svetišta. Crkva ne može izdati poslanje, ouredjeno Božanskom providnošću, da izgradjuje čitavog čovjeka, a povrh toga da suradjuje, bez miješanja, u izgradnji zdravih temelja ljudskog društva. Kod nje je ta misija bitna...«

Papa je u svom govoru naglasio, da bez vjere nema i ne može biti čvrstog i sigurnog bratstva medju narodima.

DOPISI

Iz Kringe.

Prenos smrtnih ostataka pok. svec. Sime Milanovića.

Kringa je dala Istri više svećenika, a zadnjih 13 godina trojicu. Od tih je svec. Sime Milanović bio ubijen od Nijemaca dne 2.X.1943 prigodom narodne borbe za oslobodjenje i to na cesti blizu Sluma kao nidjenji čupavrati. Okružni Njemci nijesu dali dopustiti da bude kod pogreba prisutan svećenik.

Dne 28 veljače ig. bilo je njegovo truplo iskopano iz groblja u Slumu i preneseno uz pratnju mnogobrojnog naroda u crkvu. Ondje je čitao sv. misu pokojnikov brat svećenik Božo Milanović, koji je zatim otpratio njegove smrtne ostatke u Kringu zajedno sa bolesnim svećenikom, kapelanom u Lanišću.

Kod nas u Kringi dočekalo je trupio pok. svećenika mnoštvo naroda sa pet vijenaca, uz devet svećenika i četiri zastupnika narodne vlasti, od kojih su dvojica bila njegovi školski drugovi. U crkvi je držao lijep govor vlč. g. Tomo Banko, župnik u Unjanu. Posebnim se je riječima osvrnuo na vrlo značajne svećenikove majke. Pri izlasku iz crkve, kao sto i na groblju, odsvirala je pogrebnu koračnicu jugoslavenska vojnička glazba iz Pazina, koja je time htjela odati počast pokojnom svećeniku kao jednom od onih tisuća žrtava, koje su pale radi slobode hrvatskog naroda u Istri. Nad grobom je nakon blagoslova i molitava prisutnih svećenika održao gaulitelj govor prof. Ivan Mahnić iz O. U. Josip Sestan. Sve je protekło dostojanstveno i ozbiljno, kako je to odgovaralo pogrebnoj svečanosti. Živima hvala za prisustvovanje, a pokojniku pokoj vječni!

Sv. Ivan i Pavao

Velika svečanost.

Dne 25 ožujka na Blag. vijest Navještenje Majke Božje imali smo kod naše crkve svečanost, kakve ne pamte ni stariji ljudi na Pazinskom Polju. Već su prije marljive djevojke očistile puteve i okitile crkvu.

Imali smo dvije mise, a to je u nas su osamljenoj crkvici rijetkost. Došla su četiri svećenika. Mnogo je osoba prisustvovalo k sv. ispovijedi, a pričesti. Poslije druge sv. mise otputila se je procesija kroz sva sela naše kapelanije. Vodio ju je velečasni, gosp. Ivan Žufić noseći teški križ iz hrastova drva. Procesija je trajala tri sata, a prisustvovalo je kod nje oko 2000 ljudi, premda je već na početku bilo vrijeme objeda. Poslije toga se je izvršilo u crkvici posvećenje naroda pred svetim Marijinim Zaštitnikom te je glasno molio narod

JEZENJ.

Izlet sjemeništaraca.

Dne 26 prošlog mjeseca došli su k nama na izlet svi sjemeništarci iz našeg pazinskog Sjemeništa. Bio je to naučni izlet, kod kojega su profesori botanike i mineralogije tumačili djacima razne biline i vrste kamenja, na koje su putem naišli. U našem selu, gdje se je rodio biskup Dobrila, ogledali su si njegovu spomen — oločiu, koju je god. 1912. na stogodišnjicu rodjenja biskupa, postavilo akademsko društvo »Dobrila«. Zatim su se svi slikali, a jedan je od njih dokumentirao. Crčinovićeva djelatna je biskupa Dobrile. Poslije ve slikli, na Veli vrh, gdje stoji visoki krst, posvećen u ljubezni godine 1894. Ondje je Gr. Bumbaćić Andrija dekan djacima predavao o biskupu Dobrili. Kasnije su otišli preko Drage u Tinjan, odakle su se vratili u Pazin.

IZ ZAGREBA.

Pozdrav sveučilišne lige.

Primili smo iz Zagreba pismo svog sadržaja: »Sveučilišni Sumatskog dokonata, sakupljeno na svojoj godišnjoj dokanatskoj konferenciji u Zagrebačkom Dubravi šalja se s najtoplima hrvatske ljubavi duhovnim pastiru hrvatskoga i slovenskoga naroda u Istri te im šalje tople pozdrave.

IZ RIMA.

Gospa vodira Laura (Ana) Pilat.

Dne 19. listopada 1945. u Rimu, Fornanini u Rimu, umrla je časna sestra Laura (Ana) Pilat. Rodjena je u Karoglu u Istri god. 1869. Prvi sedam godina posvetila se je Bogu i ljubavi bližnjega, mnogo milosrdnicama Sv. Vinka Paulskoga na Rijeci. Odande je otišla u Albaniju, gdje je po bolnicama njegovala bolesnike i ranjenike bez razlike vjere i narodnosti, pretrpljuje i nepriznanje, kako ju je Kristusova ljubav naučila. Ondje je oboljela na pošćima pa je prenesena u Rim na liječenje. Ali Bogu je bila draga njezina trtnja, uzeo je k sebi, preselio je u svoje vječne dvorove. Sveto je umrla, kako je sveto i živjela.

Misa i sprovod izvršeni su u crkvi hrvatskog zavoda sv. Jeronima, a onda je pokojnica premesena na veliko groblje kod bazilike sv. Lovre. Poslije je u posebnu grobnicu zavoda sv. Jeronima. Prašle su je na mnogi počinak njezine glavarice i sestre bratovoda u Rimu. Ali su prisutni predstavnici hrvatskih i slovenskih redovnika i drugi svećenici. Počivala u miru!

CRKVENE VIJESTI

Organizacija za pobrigu sestrinih

U Rimu se organizira centralni ured za traženje izgubljenih, narušjenih, izbjegglih, odvedenih i odbjegglih osoba, kojima se zameo trag. Svaranje ove ureda djelo je kapucina oca Benedikta. Započeo je se s prikupljanjem podataka za svjetski kartotečni izgubljenih. Ova je organizacija imati svoje urednike i dopisnike po svim državama.

Pokrštenje pola milijuna afrikanaca.

Za vrijeme rata, od 1939. do 1945. godine, u afričkim misijama Bijelih Otaca pokršteno je 457.242 vjernika. Kroz to vrijeme došlo je na to područje 122 nova misionara.

Smrt monsig. Stanovskya.

Monsig. Oto Stanovsky direktor Karitasa, društva za podupiranje siromaha u Čehoslovačkoj umro je u 63. god. života. On je ujedno osnivač karitativno društvo koje je poznato po svom radu u cijeloj Čehoslovačkoj. Karitas je bio ispleten u vrijeme nacističke vlade javno se bricši za pomoć bolesnicima, dok je tajno pomagala ratne zarobljenike, koji su se spremali na bijeg, i političke osuđjenike. Godine 1942 monsi Stanovsky uhapšen je od G.E.S.T.A.P.O.a. pod optužbom da je pomagao tajnoj gaulaterna Hrdfirna. Bio je osuđjen na smrt, ali su mu kaznu zamjenili doživotnim logorom. Posjetioce ovih pašnja izbrisao je zgrozovi smrt.

Kanadski misionari za Afriku.

Šest mladih svećenika franciskanskog zavoda bijelih fratara otišli su kao misionari u Afriku. Druga skupina redovnika ide za njima u najbližemu roku.

Katolička Crkva u Južnoj Africi kroz 25 godina

Od 1920. godine katolička vjera u Južnoj Africi postigla je veliki napredak. Kroz to vrijeme broj katoličke povećao se od 182.360 na 634.789 duša, broj katoličkih biskupa od 12 na 22, broj katoličkih svećenika od 2129 na 4708; broj redovnika i redovnica od 824 na 892. Broj crkva povećao se je od 408 na 1323, broj škola od 174 na 1563, bolnica od 10 na 39, te ostalih katoličkih ustanova od 15. na 247.

Napredak katoličke vjere na Haitiuu.

Katolička biskupija Cayes na otoku Haiti broji 750.000 duša. Kroz zadnjih 18 godina u toj je biskupiji pristupilo katoličkoj vjeri 130.000 novih vjernika.

Obnova katoličkog sveučilišta na Manili.

U Manili, glavnom gradu Filipinskog otočja, otvorili su ponovno katoličko sveučilište sv Tome. Za vrijeme japanske okupacije bilo je to sveučilište zatvoreno. Iz ugna se je razvilo središte otpora cijelu zemlju protiv osvajača. Prije povlačenja bacili su Japanci u zrak sva zgrada sveučilišta te je tom prigodom uništena gomada umetničkih, koja je, malne jedno stoljeće, služila za uredjenje promena na tjednim morima.

Gubici francuskog svećenstva u pokretu otporu.

Za vrijeme njemačke okupacije u Francuskoj uhapšeno je 1500 svećenika, ubijeno 290, odvedeno u logore 750. Od 5540 svećenika, koji su pogunili u strašnom logoru Dachau, bilo je 2000 francuskih svećenika.

Katolička crkva u Engleskoj.

Za vrijeme rata prešlo je na katoličku vjeru 5000 engleskih vojnika. Danas broji katolička crkva u Engleskoj 1[illegible] svjetnika svećenika, 2[illegible] svećenika redovnika, 2[illegible] crkava i kapela.

Sveukupni broj katolika u Engleskoj iznosi 2 milijuna i 4[illegible] tisuća duša.

Prva sv. misa u zemlji dubokog pokoja

Malobrojna pomoćna za obećana Oceania u podnožju bolesnog Jelinoga polutoc. Ovaj je dvokratni misijonjena. Radi se o dvokratni Glasova meteorološke stanice, koju Argentinska vlada drži u tom pustinu kraju. Ondje je ta misijonjeje jedinom na cijelom. Nova pomoćna imat de jedno, dva, tisuća vile, bolnica, kapelana monsora P. Filipa Lerida, koji je dao Sahatna podnika dvokratnog Glasova meteorološke stanice i njihovim pomagačima. Sveta misa, koju je kapelan iz Jelinji po svom dolasku, bio je prva na Antarktiku.

Ono: Lerida podignut je u tom kraju križ, koji je imati ovaj napis: »Jehovo, ne se kraljevstvu prostirati do krajnjih tabaka zemlje, On de podignuti »jedna kapelicu, u koju ćemo postaviti sliku Gospe Lujanske, zaštitnice Argentine.

Trinaesto dijete.

Kad je kardinal von Galen bio posvećen za biskupa, dao je na sličice za mnemonik tih ove riječi: »Ja, sam trinaesto dijete u našoj obitelji. Uvijek ću biti zahvalan svojej majci, što je izvala zahvaćati i moći takodjer za to trinaesto dijete, koje joj je Bog poslao. Ja je je rekla svoj »da«. Da nije na to pristala moja majka, ne bih ja bio ni svećenik ni biskup«.

Novi Lanonih.

U Gorici je imenovan kanonikom slovenski svećenik Srečko Grgurec, koji je napisao vše nabožnih knjiga. Naše čestitke.

Kratke vijesti

Maršal Tito posjetio je Čehoslovačku. Posjeti te je skoplio savez izmedju njih i Jugoslavije. U Pragu mu je priredjen manifestacije oko pol milijuna ljudi. Čehoslovački sveučilištarci izručile su mu kao dar za beogradsko sveučilište mnogo drogocjenih znanstvenih knjiga. Kad se je vratio u Beograd, priređile mu je veliko mnoštvo ljudi srdačan doček.

Josip Crnobori, naš istarski umjetnik, izložio je u galeriji umjetnosti u Trstu velik broj svojih slika. Izložba je dovrjela vrlo dobar uspjeh i kritika je izraziła odlične pretnanje našem umjetniku.

Iz Jugoslavije otpotovalo je 500 prijeratnika u Čehoslovačku, gdje će se zaposliti u tamošnjim industrijskim poduzećima narodno i tkanju tkanina i šećera.

Broj mrtvih u ovome ratu iznosi 5 milijuna prema podacima Vatikanskog Crvenog Križa.

Kamenja za zagraničnje izmedju Jugoslavije i Italije vraćila se je sa svog puta po Istri u Trst. Kad je bila u Pazinu, prestavnik su joj se takodjer i prestavnici hrvatskog sveučilišta u Istri je se je pozvali svoju spomenicu »hrvatskoj, bršje sveučilišta i naroda i zagrevere, koji je trajao tri sata i pet.

Indijski vođja Gandi došao je u Bombaj, te se je nastanio u najrušnijem dijelu grada, gdje živi tako zvani »sudonlakajevi«, najsromašniji Indijci, kojih se drugo vise skoro pučanstva neće nit, da dotaknu. Gandi je izjavio, da se u Novoj Delhi nanovrati u kućici ceding pomoćnika. Tako bore on da svojim primjerom djeluje na mišljenje i pomaganje vlade i narroda svojih indijskih sugrađana.

Duga vlada obevala je Francuskoj, da ce joj poslati 16 milijuna kvintala žita te je vec zapoćela sa odašiljanjem.

Pomoćne zgrade sradare uspjeli su u Americi da odašalju žrake na mjesec. Ove žrake idu brzinom od 300 tisuća kilometara u sekundi, tako da su u vrijeme od nešto više od dvije sekunde stigle do mjeseca, odbile se i vratile natrag. Prikim su pomavjali čitava dva dana, dok se mjesec popre osvjedočili, da žrake su izrmili engleski i američki istraživači tokom ovog rata. Pomoću te sjemje bilo je moguće imati točno kretanje svakog neprijateljskog zrakoplova ili ranog broda. Snopovi zraka, koji polaze iz »radara«, čim naidju na neprijateljski zrakoplov, odbiju se od njega i vraćaju na polazno točku i tu bilježe kretanje zrakoplova svjetlim točkicama na glasom. Sada ce se moći pomocu te izvanredne sprave iztražavati mjesec i bliži planeti.

U Bombaju u Indiji, prisustvovalo je 70 bijelaca vjernika muslimanske vjere proslavi šezdeset-godišnjice vladanja njihova vodje Aga Kana. Tjan su prigodom donesli jednu veliku vagu i nagagali na nju toliko dijamanata i drugog drugog kamenja, da je to prevagnulo Aga-Kana, koji je sjedio na drugoj strani vage. Te su mu darove darovali muslimani za poponavanje stromaha.

U Banji su pobrali od 28 veljače sni.[illegible] vrijeme kruha za 50 po sto, cigarete za 50 i rakije za 25 postotaka.

Grčka, Francuska, Jugoslavija i Rusija zatražile su kod ureda za čišćenje mina, da im posalje veći broj brodova, da bi njima očistili Sredozemno more od 30 bijelaja mina. Misli se, da ih još toliko ima u tom moru.

Prva kuća iz aluminija narvana sliu-galeve, sagradjena je u Engleskoj: Tu je kuću sklobio Sesi rradnika u vremenu od 25 minuta. Tvrtka koja izrađuje dijelove za takve kuće, izgradit ce drugu za 32 u roku od 17 dana.

Izlazi sa dozvolom A.I.S.
Odgovorni urednik svec. Boto Milanović
Tiskara Smolan - 4 Ripote Trieste

ZAGREB